

COMISIA DE EVALUARE A JUDECĂTORILOR
JUDICIAL VETTING COMMISSION
str. Alexei Mateevici 75, mun. Chișinău,
MD-2009, Republica Moldova
+373 22 820 882 | +373 60 246 352
secretariat@vettingmd.eu | www.vettingmd.eu

RAPORT DE EVALUARE

aprobat conform articolului 40

din Regulamentul de organizare și funcționare

ANDREI MIRONOV

judecător al Curții de Apel Sud

subiect al evaluării conform articolului 3 alin. (1) din Legea nr. 252/2023

12 iunie 2025

Cuprins

I. Introducere	3
II. Subiectul evaluării.....	3
III. Criteriile de evaluare	3
IV. Procedura de evaluare	6
V. Analiza	8
A. Respectarea regimului juridic al declarării averii	8
B. Potențiala avere inexplicabilă în 2019	10
C. Respectarea regimului juridic al conflictelor de interese	11
D. Potențiale încălcări de etică în legătură cu deciziile emise de subiect	12
VI. Concluzia	17
VII. Acțiuni ulterioare și publicarea.....	17

Completul de evaluare B al Comisiei (în continuare „Comisia”) instituită prin Legea nr. 65/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, exercitându-și atribuțiile potrivit Legii nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative (în continuare „Legea nr. 252/2023”) a deliberat la 9 iunie 2025 și a aprobat următorul raport la 12 iunie 2025. Membrii care au participat la aprobarea raportului au fost:

1. Scott BALES
2. Willem BROUWER
3. Iurie GAȚCAN

Comisia a elaborat acest raport de evaluare pe baza activității sale de colectare și revizuire a informațiilor, a explicațiilor subiectului și a deliberărilor ulterioare.

I. Introducere

1. Prezentul raport îl vizează pe dl Andrei Mironov, judecător al Curții de Apel Sud (în continuare „subiect”).
2. Comisia a desfășurat evaluarea în conformitate cu Legea nr. 252/2023 și cu Regulamentul de organizare și funcționare al Comisiei de evaluare (în continuare „Regulament”).
3. Comisia a conchis că subiectul corespunde criteriilor stabilite de Legea nr. 252/2023.

II. Subiectul evaluării

4. Începând cu anul 2019, subiectul a exercitat funcția de judecător la Curtea de Apel Comrat. La data de 27 decembrie 2024, această instanță a fuzionat cu Curtea de Apel Cahul, rezultând în constituirea Curții de Apel Sud. De la acea dată, subiectul își desfășoară activitatea în calitate de judecător în cadrul noii instanțe.
5. În perioada 2007–2019, subiectul a deținut funcția de judecător la Judecătoria Taraclia și, ulterior, la Judecătoria Cahul.

III. Criteriile de evaluare

6. Potrivit articolului 11 alin. (1) din Legea nr. 252/2023, Comisia evaluează integritatea etică și financiară a subiectului.
7. Articolul 11 alin. (2) din Legea nr. 252/2023 stabilește că un subiect:

„[...] nu corespunde cerințelor de integritate etică dacă Comisia de evaluare a stabilit că:

a) în ultimii 5 ani, a încălcat grav regulile de etică și conduită profesională a judecătorilor sau, după caz, a procurorilor, precum și dacă a avut un comportament arbitrar sau a emis acte arbitrare, în ultimii 10 ani, contrare normelor imperative ale legii, iar Curtea Europeană a Drepturilor Omului stabilise, anterior adoptării actului, că o decizie similară a fost contrară Convenției Europene pentru Drepturile Omului;

b) în ultimii 10 ani, a admis în activitatea sa incompatibilități și conflicte de interese care afectează funcția deținută.”

8. Articolul 11 alin. (3) din Legea nr. 252/2023 prevede că un subiect

„[...] nu corespunde criteriului de integritate financiară dacă Comisia de evaluare are dubii serioase determinate de faptul că:

a) diferența dintre avere, cheltuieli și venituri, pentru ultimii 12 ani, depășește 20 de salarii medii pe economie, în cuantumul stabilit de către Guvern pentru anul 2023;

b) în ultimii 10 ani, a admis iregularități fiscale în urma cărora suma impozitului neplătit a depășit, în total, 5 salarii medii pe economie, în cuantumul stabilit de către Guvern pentru anul 2023.”

9. Normele de etică și de conduită profesională aplicabile judecătorilor în perioada relevantă erau reglementate de:

- a. Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului;
- b. Legea nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor;
- c. Codul de etică și conduită profesională al judecătorului nr. 8 din 11 septembrie 2015 aprobat prin Hotărârea Adunării generale a judecătorilor;
- d. Codul de etică al judecătorului aprobat prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 366/15 din 29 noiembrie 2007;
- e. Ghidul integrității judecătorilor nr. 318/16 din 3 iulie 2018 aprobat de Consiliul Superior al Magistraturii.

10. Salariul mediu pe economie pentru anul 2023 a fost de 11.700 MDL. Astfel, pragul de 20 de salarii medii este de 234.000 MDL, iar pragul de cinci salarii medii este de 58.500 MDL.

11. Articolul 11 alin. (4) din Legea nr. 252/2023 stabilește competența Comisiei de a verifica diverse aspecte referitoare la evaluarea integrității financiare a subiectului, inclusiv achitarea impozitelor, respectarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale, precum și modul de dobândire a averii.
12. Potrivit articolului 11 alin. (5) din Legea nr. 252/2023, în procesul evaluării integrității financiare a subiectului, Comisia ia în considerare inclusiv averea, cheltuielile și veniturile persoanelor apropiate, astfel cum acestea sunt definite în Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, precum și ale persoanelor indicate la articolul 33 alineatele (4) și (5) din Legea nr. 132/2016 privind Autoritatea Națională de Integritate.
13. În procesul evaluării conformității unui subiect cu criteriile de integritate etică și financiară, Comisia aplică prevederile și regimul juridic în vigoare la momentul comiterii faptelor sau emiterii actelor relevante.
14. În conformitate cu articolul 11 alin. (2) din Legea nr. 252/2023, un subiect nu corespunde criteriului de integritate etică dacă Comisia stabilește existența situațiilor prevăzute de alineatul respectiv. Potrivit articolului 11 alin. (3) din Legea nr. 252/2023, Comisia stabilește că un subiect nu corespunde criteriului de integritate financiară dacă are dubii serioase determinate de faptele care sunt considerate încălcări ale criteriilor de evaluare. Comisia nu poate aplica termenul „dubii serioase” fără a lua în considerare textul care îl însoțește, *i.e.* „determinate de faptul că”. Teza în discuție sugerează că Comisia trebuie să stabilească „faptul” că o anumită conduită a avut loc.
15. Referitor la standardul de probă „dubii serioase” aplicat în contextul procedurii de *vetting*, în jurisprudența sa, Curtea Constituțională a menționat că definirea standardelor de probă implică în mod inevitabil utilizarea unor texte flexibile. Potrivit Curții, Consiliul Superior al Magistraturii poate decide nepromovarea evaluării doar dacă raportul examinat conține „dovezile care confirmă” că subiectul evaluat nu corespunde unuia sau mai multor criterii de integritate. Textul „confirmă” sugerează o certitudine cu privire la neîntreținerea de către subiect a criteriilor legale. Astfel, comparând expresia „dubii serioase” cu textul „dovezile care confirmă”, Curtea a considerat că primul implică mai curând o probabilitate ridicată, fără a se ridica la nivelul certitudinii (Decizia Curții Constituționale nr. 2 din 16 februarie 2025, §§ 99, 101).
16. În situația în care Comisia are dubii întemeiate referitoare la anumite fapte care ar putea conduce la nepromovarea evaluării, subiectul va avea posibilitatea să se opună acestor constatări și să prezinte argumente în

apărarea sa, în conformitate cu articolul 16 alin. (1) din Legea nr. 252/2023. Punând în balanță toate probele și informațiile acumulate în cadrul procedurii, Comisia va adopta o soluție.

IV. Procedura de evaluare

17. La 18 octombrie 2024, pe baza articolului 12 alin. (1) din Legea nr.252/2023, Comisia a recepționat de la Consiliul Superior al Magistraturii lista judecătorilor Curții de Apel Sud în care era menționat și numele subiectului.
18. La 7 noiembrie 2024, Comisia a notificat subiectul și i-a solicitat să completeze și să returneze un chestionar de etică și declarațiile prevăzute la articolul 12 alin. (3) din Legea nr. 252/2023 în termen de 20 de zile de la data notificării (în continuare, ambele denumite împreună „declarația pentru ultimii cinci ani”). La 25 noiembrie 2024, subiectul a returnat declarația pentru ultimii cinci ani și chestionarul completate.
19. La 13 decembrie 2024, Comisia a notificat subiectul că dosarul său de evaluare a fost repartizat aleatoriu Completului B din care fac parte membrii Scott Bales, Iurie Gațcan și Willem Brouwer. De asemenea, subiectul a fost informat despre dreptul de a solicita în scris și în cel mai scurt timp posibil recuzarea membrilor.
20. Având în vedere că legea stabilește perioade de evaluare diferite pentru criteriile de integritate etică și financiară citate mai sus, Comisia a evaluat conformitatea cu aceste criterii în ultimii cinci, 10 și, respectiv, 12 ani. Având în vedere că declarațiile fiscale și, după caz, declarațiile de avere și interese personale se depun la început de an pentru întregul an precedent, pentru criteriul de integritate financiară, perioada de evaluare a inclus 2012-2023 și 2014-2023. Pentru criteriile de integritate etică, perioada de evaluare a inclus ultimii 5 sau, respectiv, 10 ani, calculați în mod regresiv din prima zi anterioară datei notificării.
21. În ultimii 12 ani din perioada de evaluare, subiectul a avut obligația de a depune declarații, atât în conformitate cu Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, cât și în conformitate cu Legea nr. 1264/2002 privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății pentru persoanele cu funcții de demnitate publică, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcții de conducere.
22. Comisia a solicitat și a obținut informații din numeroase surse. Nicio sursă nu a informat Comisia despre evoluții ulterioare sau eventuale corectări ale informațiilor furnizate. Sursele solicitate să prezinte informații despre subiect au inclus Procuratura Generală, Procuratura Anticorupție (în

continuare „PA”), Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale (în continuare „PCCOCS”), Ministerul Afacerilor Interne, Centrul Național Anticorupție (în continuare „CNA”), Autoritatea Națională de Integritate (în continuare „ANI”), Serviciul Fiscal de Stat, Casa Națională de Asigurări Sociale, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, bănci (EuroCreditBank S.A., Moldinconbank S.A., MAIB S.A., Procredit Bank S.A., Victoriabank S.A., Banca de Finanțe și Comerț (FincomBank) S.A., OTP Bank S.A., Banca Socială S.A., Banca de Economii S.A.), Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și Agenția Servicii Publice. De asemenea, Comisia a obținut informații de la alte instituții publice și entități private, surse deschise precum rețelele de socializare și articolele jurnalistice de investigație. Nu au fost primite plângeri sau informații din partea societății civile. Toate informațiile primite au fost verificate minuțios din punctul de vedere al corectitudinii și al relevanței.

23. Înainte de aprobarea raportului, Comisia a solicitat Procuraturii Generale, PA, PCCOCS și CNA să confirme că nu au existat modificări în răspunsurile anterioare. PCCOCS, CNA și PA au răspuns, însă Procuratura Generală nu a răspuns în termenul prevăzut de Legea nr. 252/2023.
24. La 6 martie 2025, în vederea clarificării unor aspecte, Comisia i-a solicitat subiectului să prezinte informații adiționale, până la 16 martie 2025 (în continuare „prima rundă de întrebări”). Subiectul a prezentat răspunsuri și documente în termenul stabilit.
25. La 4 aprilie 2025, în vederea clarificării unor aspecte, Comisia i-a solicitat subiectului să prezinte informații adiționale, până la 13 aprilie 2025 (în continuare „a doua rundă de întrebări”). Subiectul a prezentat răspunsuri și documente în termenul stabilit.
26. La 30 mai 2025, Comisia a notificat subiectul că, pe baza informațiilor colectate și analizate nu a constatat dubii cu privire la corespunderea acestuia cu criteriile de integritate. Subiectului i-a fost transmisă o notificare scrisă și o invitație de a participa la o audiere programată pentru data de 9 iunie 2025. Notificarea menționa că, în cazul în care subiectul refuză să participe, dar confirmă exactitatea informațiilor prezentate anterior, Comisia va aproba, în absența unor noi informații sau evoluții, un raport cu propunerea de promovare a evaluării.
27. În conformitate cu articolul 39 alin. (4) din Regulament, subiectul avea dreptul să solicite accesul la toate materialele din dosarul său de evaluare cu cel puțin șapte zile înainte de audiere. Totuși, subiectul a decis să nu își exercite acest drept.

28. La 1 iunie 2025, subiectul a confirmat corectitudinea informațiilor prezentate în declarații și în răspunsurile ulterioare. De asemenea, subiectul a refuzat participarea la audiere.

V. Analiza

29. În această secțiune sunt analizate faptele relevante și motivele care stau la baza concluziei Comisiei.
30. Pe baza informațiilor colectate, Comisia a analizat și, după caz, a solicitat clarificări suplimentare cu privire la aspectele care, în urma examinării inițiale, au ridicat dubii cu privire la respectarea criteriilor stabilite de lege:
- a) respectarea regimului juridic al declarării averii;
 - b) potențiala diferență între avere, cheltuieli și venituri (în continuare „avere nejustificată sau inexplicabilă” pentru 2019);
 - c) respectarea regimului juridic al conflictelor de interese;
 - d) potențiale încălcări de etică în legătură cu deciziile emise de subiect.

A. Respectarea regimului juridic al declarării averii

31. În cadrul procedurii de evaluare, subiectul a declarat că a primit donații de la părinții, în valoare totală de 99.000 MDL, distribuite anual după cum urmează: câte 1.000 MDL pe an în perioada 2012–2016; câte 2.000 MDL în fiecare dintre anii 2017, 2018, 2020, 2021 și 2023; 52.000 MDL în anul 2019; și 32.000 MDL în anul 2022.
32. Totuși declarațiile anuale ale subiectului, depuse la ANI, precum și anterior la Comisia Națională de Integritate (în continuare „CNI”), pentru perioada 2012–2023, nu conțin nicio mențiune privind donațiile.
33. În prima rundă de întrebări, subiectul a declarat că donațiile au fost primite cu ocazia diverselor evenimente și sărbători de familie și că acestea au fost destinate, în mare parte, copiilor săi. Subiectul a explicat că 50.000 MDL din donațiile primite în anul 2019 și 30.000 MDL din cele primite în anul 2022 au fost utilizate pentru achiziționarea unor vehicule, iar restul sumelor au fost cheltuite pentru cheltuieli cotidiene și sărbători legate de copiii săi. În susținerea explicațiilor sale, subiectul a prezentat o declarație scrisă de mână și semnată de părinții săi, prin care aceștia ar fi confirmat oferirea unei donații de 50.000 MDL în anul 2019 pentru achiziționarea unui vehicul și a unei donații de 30.000 MDL în anul 2022 în același scop.

34. În a doua rundă de întrebări, subiectul a prezentat următoarele justificări pentru nedeclararea donațiilor:
- Acesta a considerat că donațiile de 50.000 MDL (în anul 2019) și 30.000 MDL (în anul 2022) se situează sub pragul prevăzut la articolul 4 alin. (3) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale (în continuare „Legea nr. 133/2016”), care exceptează de la obligația de declarare cadourile primite de la rude apropiate, în măsura în care valoarea acestora nu depășește zece salarii medii pe economie. Subiectul a mai declarat că, având în vedere vârsta sa (aproximativ 40 de ani), nu se simțea confortabil să declare o eventuală dependență financiară față de părinții săi.
 - El nu a perceput donațiile cuprinse între 500 și 1.000 MDL ca fiind un venit, utilizând sumele respective pentru cheltuieli minore legate de familie, în special pentru evenimente și cadouri destinate copiilor.
35. Comisia observă că termenul „venit”, astfel cum este definit la articolul 2 din Legea nr. 133/2016, include orice beneficiu financiar, indiferent de sursa de proveniență, obținut de subiectul declarării sau de membrii familiei acestuia. O definiție similară se regăsea și în Legea nr. 1264/2002, potrivit căreia „venit” înseamnă orice spor, adaos sau majorare a patrimoniului, indiferent de sursa de proveniență, exprimat în drepturi patrimoniale sau în orice alt folos patrimonial, obținut de subiectul declarării sau de membrii familiei acestuia.
36. Conform răspunsului oferit de ANI la solicitarea Comisiei, cadourile în bani nu intră sub incidența acestei excepții. Astfel, excepția vizează în principal bunuri tangibile, cum ar fi obiecte de mobilier sau echipamente electronice, și nu transferurile directe de numerar sau formele de asistență financiară.
37. Potrivit articolului 11 alin. (4) lit. b) din Legea nr. 252/2023, în cadrul procesului de verificare a integrității financiare, Comisia este abilitată să verifice dacă subiectul a respectat regimul juridic al declarării averii și intereselor personale.
38. Totodată, în conformitate cu articolul 11 alin. (2) lit. a) din aceeași lege, un judecător nu îndeplinește criteriul integrității etice în cazul în care Comisia are dubii serioase determinate de faptul că, în ultimii 5 ani, acesta a încălcat grav normele de etică și de conduită profesională ale judecătorilor.
39. Conform articolului 15 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 544/1995 privind statutul judecătorilor și art. 13 alin. (1) din Legea integrității nr. 82/2017, judecătorii au obligația de a depune declarația de avere și interese personale la ANI.

40. Având în vedere cele menționate, Comisia trebuie să determine dacă omisiunea subiectului de a declara donațiile constituie o încălcare gravă în sensul articolului 11 alin. (2) din Legea nr. 252/2023, având în vedere atât scopul normelor legale incidente, cât și circumstanțele specifice ale cazului analizat.
41. Deși s-a constatat că subiectul nu a respectat exigențele declarării prevăzute de Legea nr. 133/2016, omisiunea nu rezultă dintr-o intenție de a ascunde informații sau dintr-un comportament fraudulos, ci, mai degrabă, dintr-o interpretare eronată a articolului 4 alin. (3) din aceeași lege. Mai exact, subiectul a declarat că ar fi considerat, în mod greșit, că donațiile primite de la părinții săi, indiferent de forma acestora, erau exceptate de la declarare în temeiul prevederii referitoare la „cadourile de la rude apropiate”.
42. Sumele nedeclarate primite în perioada 2012–2018, precum și în anii 2020, 2021 și 2023, au fost modeste. Potrivit informațiilor obținute, părinții subiectului au dispus de capacitatea financiară necesară pentru a acorda toate donațiile menționate, inclusiv sumele mai mari din anii 2019 și 2022. Această împrejurare atenuează dubiile cu privire la proveniența fondurilor.
43. În deciziile și rapoartele sale anterioare, Comisia a subliniat că ar reprezenta un exercițiu formalist sau chiar superficial dacă ar considera că orice omisiune de declarare reprezintă o lipsă de integritate. A se vedea, *e.g.*, cauza *Talpa* (Decizia din 30 mai 2024, §§ 47–50) și cauza *Dorin Munteanu* (Raportul din 1 octombrie 2024, §§ 67–68).
44. Prin urmare, Comisia concluzionează că nedeclararea donațiilor reprezintă o nerespectare formală a regimului de declarare prevăzut de Legea nr. 133/2016, însă această abatere este insuficientă pentru a conduce la constatarea unei încălcări a criteriului de integritate etică în sensul articolului 11 alin. (2) din Legea nr. 252/2023.

B. Potențiala avere inexplicabilă în 2019

45. În ipoteza în care Comisia ar exclude întreaga sumă de 99.000 MDL, reprezentând donațiile presupus primite de subiect de la părinții săi în perioada 2012–2023, din cauza nedeclarării acestora la ANI sau, anterior, la CNI, ar rezulta un sold negativ de 31.058 MDL pentru anul 2019. Pentru ceilalți ani, Comisia nu a identificat discrepanțe între venituri, cheltuieli și active.
46. În orice circumstanțe, chiar dacă fluxul financiar negativ pentru anul menționat ar fi fost considerat avere nejustificată, valoarea acestuia nu ar depăși pragul de 234.000 MDL prevăzut la articolul 11 alin. (3) lit. a) din

Legea nr. 252/2023. Prin urmare, Comisia nu a solicitat explicații suplimentare cu privire la acest aspect.

C. Respectarea regimului juridic al conflictelor de interese

47. Potrivit informațiilor disponibile în Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor (PIGD), în calitate de judecător la Curtea de Apel Comrat, subiectul a examinat 12 dosare în care este implicată persoana juridică *Gagauz-Gaz SRL*, unde soția acestuia este angajată începând cu anul 2020.
48. De asemenea, subiectul a soluționat două cauze în care era implicată o persoană juridică care arendează, de la părinții subiectului, opt terenuri cu suprafețe cuprinse între 0,048 ha și 2,14 ha, în temeiul a trei contracte distincte.
49. În răspuns la a doua rundă de întrebări, subiectul a furnizat următoarele explicații:
 - a) Subiectul nu a formulat declarații de abținere în cauzele în care era vizată societatea *Gagauz-Gaz SRL*, întrucât soția sa nu a fost implicată în respectivele proceduri. Mai exact, aceasta nu a emis documentele contestate, nu a reprezentat persoana juridică, nu a deținut nicio funcție de conducere în cadrul societății și nu a avut relații cu alte părți implicate în cauze. În consecință, subiectul a apreciat că soția sa nu avea niciun interes direct sau indirect în soluționarea dosarelor în discuție. Totodată, subiectul a prezentat un certificat eliberat de angajator, care confirmă istoricul angajării și funcțiile deținute de soția sa. Aceasta a ocupat următoarele funcții:
 - Arhivar – în perioada 2 octombrie 2020 – 15 septembrie 2022;
 - Secretar – în perioada 16 septembrie 2022 – 20 ianuarie 2025;
 - Operator pentru citirea contoarelor de gaze – începând cu 21 ianuarie 2025.
 - b) În ceea ce privește cauzele în care este implicată persoana juridică care arendează terenuri agricole de la părinții săi, subiectul a explicat că aceștia nu au avut calitatea de parte sau participant în cadrul procedurilor și nu au deținut niciun interes direct sau indirect în rezultat. Prin urmare, în opinia sa, nu a existat niciun temei procedural sau etic care să impună formularea unei cereri de abținere.
50. Analiza celor două situații descrise nu evidențiază existența unui conflict de interese, nici real, nici potențial. Nici soția judecătorului, nici tatăl acestuia

nu au avut calitatea de parte în proceduri, nu au deținut calitate procesuală și nu au avut un interes juridic direct în chestiunile deduse judecății.

51. În prima situație, soția judecătorului era angajată, în perioada relevantă, la Gagauz-Gaz SRL, o companie locală de dimensiuni mari. Aceasta nu a deținut funcții de conducere și nu a exercitat atribuții legate de obiectul cauzelor examinate de către soțul său. Nu rezultă nicio implicare a acesteia în formularea acțiunilor sau cererilor adresate instanței. Cauzele identificate, în care este implicată Gagauz-Gaz SRL, vizează în principal cereri de recuperare a datoriilor sau litigii de muncă cu alți angajați – aspecte frecvente în activitatea unei societăți regionale de distribuție a gazelor naturale. Potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, declarația de abținere a unui judecător, deși constituie o garanție a echității procedurale, trebuie analizată în contextul unei balanțe între principii concurente – obligația de a păstra imparțialitatea și obligația de a soluționa cauza (a se vedea Hotărârea Curții Constituționale nr. 18 din 27 septembrie 2022, § 63).
52. În a doua situație, tatăl judecătorului a încheiat un contract de arendă cu una dintre părțile din dosar. Totuși, această relație contractuală nu avea legătură cu obiectele litigiilor. Tatăl subiectului nu a avut vreo calitate procesuală și nu rezultă existența vreunui interes în rezultatul procedurii.
53. Din perspectiva principiilor transparenței judiciare și a exigenței de a evita chiar și aparența de părtinire, era dezirabil ca subiectul să comunice aceste circumstanțe părților și să le permită formularea eventualelor obiecții privind imparțialitatea sa. Deși omisiunea unei asemenea dezvăluiri poate fi catalogată ca o lipsă de prudență etică, ea nu echivalează cu o încălcare gravă a normelor de etică și de conduită profesională sau cu existența unui conflict de interese care afectează funcția deținută, așa cum prevede Legea nr. 252/2023.

D. Potențiale încălcări de etică în legătură cu deciziile emise de subiect

54. Curtea Supremă de Justiție (în continuare „CSJ”) a casat recent două decizii pronunțate de fosta Curte de Apel Comrat, cu participarea subiectului. În prima cauză, decizia a fost calificată drept arbitrară¹. În cea de-a doua, deși formularea CSJ a fost mai moderată, motivarea conține mai multe observații critice².

¹ [search_col_penal.php](#)

² [search_col_penal.php](#)

55. Având în vedere aceste circumstanțe, Comisia a analizat cele două cauze pentru a evalua conformitatea conduitei subiectului cu criteriile de integritate etică. În cele ce urmează sunt prezentate, pe scurt, istoricul procedural și constatările instanțelor naționale, urmate de concluziile Comisiei privind aplicabilitatea criteriilor de integritate etică prevăzute de Legea nr. 252/2023.

Omisiunea de a aplica pedeapsa complementară a anulării a dreptului de a conduce

56. Acuzatul, în timp ce efectua o manevră de mers înapoi cu autoturismul, a accidentat un biciclist. Victima a suferit leziuni grave și a decedat ulterior. După producerea accidentului, acuzatul a părăsit locul faptei fără a anunța autoritățile competente.
57. Prin sentința din 1 martie 2022, Judecătoria Cimișlia l-a găsit vinovat pe inculpat pentru comiterea infracțiunilor prevăzute la art. 264 alin. (3) din Codul penal (încălcarea regulilor de securitate a circulației soldată cu decesul unei persoane) și art. 266 Cod penal (părăsirea locului accidentului). Instanța i-a aplicat o pedeapsă de 3 ani de închisoare într-un penitenciar de tip deschis, a dispus anularea dreptului de a conduce vehicule și a acordat familiei victimei despăgubiri morale și materiale.
58. La 2 noiembrie 2022, un complet de la Curtea de Apel Comrat din care a făcut parte și subiectul, a menținut condamnarea pronunțată în temeiul art. 264 alin. (3) din Codul penal, dar a dispus suspendarea executării pedepsei cu închisoarea și a încetat procesul în partea acuzației de comiterea infracțiunii de la art. 266 din Codul penal, din cauza intervenirii prescripției răspunderii penale. Instanța nu a aplicat pedeapsa complementară a anulării a dreptului de a conduce. Instanța s-a bazat pe art. 79 alin. (1) din Codul penal, care prevede posibilitatea neaplicării unei sancțiuni complementare obligatorii în cazuri excepționale. Printre circumstanțele atenuante reținute s-au numărat: lipsa antecedentelor penale, existența a doi copii minori aflați în întreținerea inculpatului, exprimarea remușcărilor de către acesta, precum și diagnosticarea cu alcoolism cronic.
59. La 6 martie 2025, CSJ a recunoscut că, în temeiul art. 79 alin. (1) din Codul penal, Curtea de Apel avea competența de a nu aplica sancțiuni complementare, însă doar în circumstanțe cu caracter excepțional. CSJ a constatat că circumstanțele atenuante invocate de Curtea de Apel nu întruneau acest caracter, evidențiind, în special, faptul că inculpatul a părăsit locul accidentului, nu a întreprins nicio acțiune în vederea despăgubirii familiei victimei, iar constatarea privind exprimarea remușcărilor nu era susținută de probe.

60. CSJ a subliniat că sancțiunea complementară a anulării dreptului de a conduce, prevăzută la art. 264 alin. (3) din Codul penal, este obligatorie, iar omisiunea Curții de Apel de a o aplica nu a fost motivată în modul corespunzător. În consecință, instanța de apel a acționat în mod arbitrar. De asemenea, CSJ a remarcat că diagnosticarea inculpatului cu alcoolism cronic ar fi trebuit să susțină necesitatea aplicării sancțiunii complementare, nu să constituie un argument în favoarea excluderii acesteia.

Recalificarea conduitei unui inculpat și reducerea pedepsei pentru celălalt

61. La data de 24 aprilie 2016, I.S. și V.C. ar fi agresat cu violență două persoane suspectate de tentativă de jaf. Ambele victime au decedat la scurt timp după incident.
62. Prin sentința din 28 decembrie 2016, Judecătoria Cahul i-a găsit vinovați pe I.S. și V.C. pentru omor, în temeiul art. 145 alin. (2) din Codul penal, și i-a condamnat la câte 17 ani de închisoare. Instanța a reținut existența unei intenții directe, manifestarea unei cruzimi, lovituri aplicate în zone vitale, precum și tăinuirea deliberată a faptei. Totodată, instanța a acordat despăgubiri familiilor victimelor.
63. La 11 noiembrie 2019, Curtea de Apel Comrat (într-un complet fără participarea subiectului) a menținut condamnările, cu o reducere parțială a pedepsei aplicate lui V.C.
64. La 8 septembrie 2020, CSJ a casat decizia instanței de apel și a trimis cauza spre rejudecare, invocând deficiențe în motivarea soluției pronunțate. Printre altele, CSJ a reținut următoarele aspecte:
- a) respingerea superficială a argumentelor apărării, în special cu privire la inexistența unui acord prealabil între inculpați;
 - b) bazarea exclusivă pe probele acuzării, fără a examina sau respinge în mod motivat probele administrate în favoarea apărării;
 - c) omisiunea de a lua în considerare elementele psihologice și comportamentale referitoare la S.I., inclusiv semnele de traumă și șoc;
 - d) absența unei analize obiective atât a raportului de expertiză, cât și a declarațiilor lui I.S. privind existența unui „mecanism de autoapărare declanșat în condiții psihotraumatice prelungite și activat ca urmare a provocării agresorului”.

65. La data de 28 decembrie 2021, în calitate de instanță de rejudecare, un complet de la Curtea de Apel Comrat din care a făcut parte și subiectul, a

recalificat faptele lui I.S. drept favorizare a infracțiunii (faptă incriminată de articolul 323 alin. (1) din Codul penal) și l-a condamnat la pedeapsa închisorii pe un termen de doi ani, considerată deja executată. Potrivit motivării instanței, în momentul aplicării loviturilor, I.S. nu era conștient că acțiunile sale puteau conduce la decesul victimei. Instanța a citat opinia exprimată de expertul audiat, care ar fi apreciat că inculpatul a acționat în proporție de 70% într-o stare de inconștiență. Pedeapsa aplicată lui V.C. a fost redusă pe baza presupuselor condiții inadecvate de detenție.

66. La 10 martie 2025, CSJ a anulat decizia pronunțată de Curtea de Apel Comrat cu participarea subiectului, reținând, printre altele, următoarele:
- a) afirmația potrivit căreia I.S. ar fi acționat în proporție de „70% inconștient” a fost infirmată de clarificările expertului în cadrul audierilor desfășurate în fața CSJ, din care a rezultat că inculpatul era conștient de propriile acțiuni;
 - b) legislația Republicii Moldova nu recunoaște „inconștiența parțială” ca temei juridic pentru reclasificarea unei fapte de omor;
 - c) motivația acțiunilor lui I.S. a fost identificată ca fiind răzbunarea, și nu o stare de suferință psihologică;
 - d) declarațiile inculpaților se contrazic reciproc, afectând astfel credibilitatea ambelor versiuni;
 - e) CSJ a concluzionat că ambii inculpați poartă răspunderea pentru aplicarea loviturilor letale;
 - f) nu a existat niciun temei suficient pentru reducerea pedepsei aplicate lui V.C. în baza condițiilor de detenție, întrucât nu a fost prezentată nicio probă individualizată care să susțină o asemenea solicitare.

Aprecierea Comisiei

67. În ceea ce privește primul caz descris anterior, CSJ a reținut că omisiunea de a motiva în mod corespunzător decizia de a nu aplica sancțiunea complementară obligatorie a constituit un act arbitrar. Totuși, Comisia subliniază că noțiunea de „arbitrar”, astfel cum este aplicată de către CSJ în temeiul articolului 427 alin. (1) pct. 6 din Codul de procedură penală, se întemeiază pe un test juridic distinct și servește unor scopuri diferite decât

noțiunea de „arbitrar” examinată de Comisie potrivit articolului 11 alin. (2) din Legea nr. 252/2023 citat la § 7³.

68. Deși CSJ a formulat critici ferme la adresa hotărârii pronunțate de completul de apel, aceste constatări au fost realizate în contextul examinării legalității deciziei și nu echivalează cu stabilirea unei abateri de ordin etic, astfel cum este aceasta definită de Legea nr. 252/2023. Criteriul arbitrarului, în sensul articolului 11 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 252/2023, nu este incident, întrucât legea prevede expres că trebuie să existe o hotărâre anterioară a CtEDO care să stabilească faptul că o decizie similară a încălcat Convenția. În speță, nu rezultă existența unei hotărâri a CtEDO care să corespundă circumstanțelor factuale și juridice ale cauzei analizate.
69. În cel de-al doilea caz, CSJ nu a calificat în mod expres decizia emisă de completul din care a făcut parte subiectul drept arbitrară. O asemenea concluzie poate fi dedusă doar implicit din raționamentul instanței. Cu toate acestea, și în ceea ce privește această cauză, Comisia nu a identificat vreo hotărâre a CtEDO care să stabilească faptul că un comportament similar ar fi încălcat Convenția. În general, CtEDO recunoaște instanțelor naționale o marjă largă de apreciere în stabilirea sancțiunilor adecvate în cauze ce implică rele tratamente sau omucidere. Totodată, Curtea își exercită competența de control într-un mod limitat și poate interveni doar în situațiile în care există o „disproporție vădită” între gravitatea infracțiunii și sancțiunea aplicată. Cazurile în care CtEDO a constatat o asemenea „disproporție vădită” privesc, de regulă, situații în care persoane condamnate pentru fapte grave au primit pedepse excesiv de blânde (a se vedea *Armani Da Silva c. Regatului Unit* [MC], 30 martie 2016, § 285).
70. Comisia nu a identificat nicio hotărâre a CtEDO în care un comportament similar – respectiv recalificarea unei acuzații de omucidere în temeiul unei pretense incapacități psihologice parțiale – să fi fost calificat drept o încălcare a Convenției.
71. Neîndeplinirea criteriului referitor la „comportament arbitrar și acte arbitrare”, prevăzut la articolul 11 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 252/2023, nu implică, în mod automat, reclassificarea conduitei în categoria separată a „încălțării grave a normelor de etică”, reglementată de același articol.

³ În conformitate cu articolul 427 alin. (1) pct. 6 din Codul de procedură penală, un recurs este admisibil dacă hotărârea este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor.

Acestea reprezintă temeuri juridice distincte, fiecare fiind supus unor standarde probatorii și normative autonome.

72. O încălcare gravă a normelor de etică presupune un comportament care, deși nu echivalează cu arbitrarul, reflectă totuși o abatere serioasă de la standardele de imparțialitate, integritate sau independență, având un impact semnificativ asupra încrederii publice în sistemul judiciar. Prin Hotărârea nr. 2 din 16 ianuarie 2025, Curtea Constituțională a clarificat că sintagma „încălcare gravă” stabilește un standard ridicat pentru constatarea abaterilor de la normele etice și profesionale aplicabile judecătorilor. Totodată, Curtea a subliniat că atribuțiile Comisiei vizează exclusiv evaluarea conformității conduitei cu normele etice și deontologice, fără a se pronunța asupra legalității hotărârilor judecătorești în cauză (a se vedea §§ 154, 185).
73. Comisia apreciază că deciziile pronunțate de subiect reflectă, mai degrabă, deficiențe de ordin profesional, decât o încălcare gravă a standardelor etice, astfel cum sunt reglementate la art. 11 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 252/2023.
74. În acest context, Comisia observă că, în cauza referitoare la neaplicarea sancțiunii de anulare a dreptului de a conduce, CSJ a emis o încheiere interlocutorie prin care a sesizat Inspekția Judiciară, invocând „gravitatea erorii comise de judecători”. Prin urmare, le revine organelor competente să evalueze profesionalismul sarcina de a stabili natura și gravitatea conduitei analizate și, după caz, de a aplica sancțiuni proporționale.

VI. Concluzia

75. Pe baza informațiilor obținute și a celor prezentate de subiect, Comisia propune ca subiectul să promoveze evaluarea externă efectuată în conformitate cu criteriile stabilite la articolul 11 din Legea nr. 252/2023.

VII. Acțiuni ulterioare și publicarea

76. Potrivit articolului 40 punctul (4) din Regulament, prezentul raport va fi expediat subiectului și Consiliului Superior al Magistraturii prin poștă electronică, iar în aceeași zi Comisia va publica pe pagina sa web oficială informația despre rezultatul evaluării.
77. În termen de cel mult trei zile de la aprobare, raportul semnat electronic va fi imprimat și va fi prezentat Consiliului Superior al Magistraturii, împreună cu un exemplar în format electronic al dosarului de evaluare cu toate materialele de evaluare colectate de Comisie.
78. Raportul va fi publicat pe site-ul oficial al Comisiei, cu măsurile de precauție corespunzătoare pentru protecția vieții private a subiectului și a altor

persoane, în termen de trei zile de la expirarea perioadei de contestație împotriva hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii sau după ce Curtea Supremă de Justiție emite decizia prin care respinge contestația sau constată promovarea sau nepromovarea evaluării.

79. Raportul de evaluare a fost aprobat prin votul unanim al membrilor Completului la data de 12 iunie 2025 și semnat în conformitate cu articolul 33 punctul (2) și articolul 40 punctul (5) din Regulament.
80. Raportul de evaluare a fost elaborat în limba engleză și în limba română.

Scott Bales

Președintele Comisiei

Președintele Completului B